



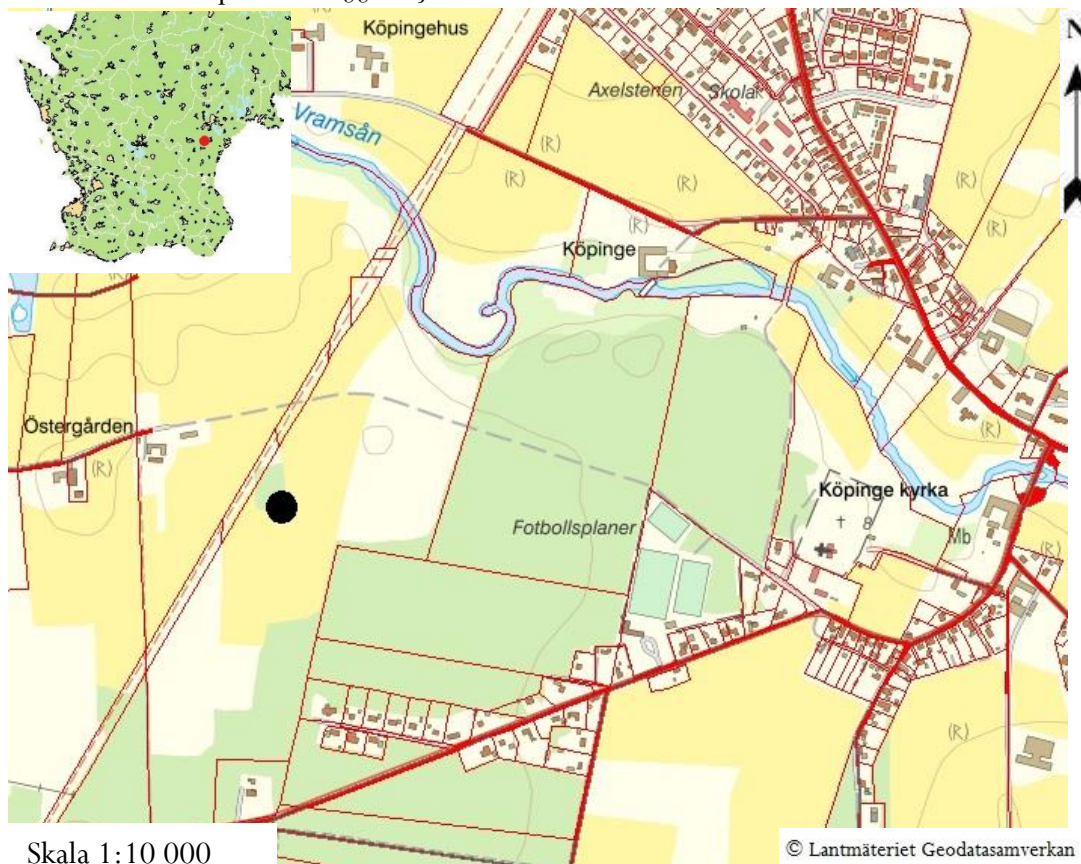
Kontaktperson  
Miljöavdelningen  
Johan Johnmark  
010-22 41 411  
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

## Beslut om bildande av naturminne Gringelstad, en bok, på del av fastigheten Gringelstad 58:2 i Kristianstads kommun, Skåne län

### Beslut

Med stöd av 7 kap 10 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det naturföremål som markerats med punkt på karta nedan, en synnerligen grov bok, med det markområde som krävs för att bevara naturföremålet, som naturminne. Markområdet avgränsas av de hörnkoordinater som anges nedan under rubriken ”Uppgifter om naturminnet”.

För att trygga syftet med naturminnet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5 och 6 §§ miljöbalken.





## Uppgifter om naturminnet

Namn	Gringelstad, en bok
Naturföremål	En synnerligen stor och grov bok
Fastighet	Gringelstad 58:2
Kommun	Kristianstad
Markägarkategori	Enskild
Läge	Området är beläget cirka 960 meter väster om Gärds Köpinges kyrka
Kartblad	Topografisk karta: 3D SO Kristianstad
Koordinat naturföremålet	X: 6199618 Y: 446454 (SWEREF 99TM)
Hörnkoordinater naturminnet	1. 6199650, 4464456 bryn N 2. 6199619,446487 betesmark Ö 3. 6199590, 446457 betesmark S 4. 6199620, 446427 bryn V
Förvaltare	Länsstyrelsen Skåne

---

## Syftet med naturminnet

Bevara och vårda en säreget synnerligen grov bok.

## Föreskrifter

### **A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet gällandes naturminnet.**

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. Avverka eller skada naturföremålet, en synnerligen grov bok, ovan eller under mark,
2. Plantera träd eller buskar inom den yta som krävs för att bevara naturminnet, motsvarande naturminnets hörnkoordinater, cirka 30 meter ut från huvudstammen.

### **B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.**

För att tillgodose syftet med naturminnet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturminnet

1. utmärkning av naturminnet enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. uppsättning och underhåll av informationstavla om naturminnet,



3. skötsel av naturföremålet omfattandes avverkning av de träd och buskar, inom naturminnets hörnkoordinater, som krävs för att bevara naturminnet, cirka 30 meter ut från huvudstammen.
4. förvaltarens åtkomst till naturminnet,
5. allmänhetens åtkomst till naturminnet genom länsstyrelsens uppsättande av stättor,
6. förvaltarens inplantering av inhemska arter vilka är knutna till naturföremålet,
7. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden inom naturminnets hörnkoordinater.

### Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och B utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för naturminnets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-6.

- åtgärder i samband med förvaltarens tillsyn av naturminnet,
- Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

A1 gäller inte markägarens eller arrendators uppkapning och borttransport av fallna stammar eller grenar understigande 30 centimeter i diameter.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade naturminnesföreskrifter.

---

### Upplysningar

Även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturminnesföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt-, svamp- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- Kulturmiljölagen m.m. (SFS 1988:950) med krav på tillstånd för att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

## Beskrivning av naturminnet

Naturföremålet består av en synnerligen stor och grov bok. Boken är en av Skånes grövsta bokträd och bedöms vara unik i sitt slag. Hälsotillståndet bedöms som mycket gott. Trädet står i kanten till en öppen betesmark och förnärvarande finns inget vårdbehov, närmast stående träd utgörs av en alm (CR) som troligen tyvärr kommer drabbas av almsjukan inom några år. Kring boken sker bete med nötkreatur vilket är bra för trädets vård. Bokarnas har högst sannolikt varit ett vårdträd till den gård som idag utgör en ruin och som ligger strax nordväst om boken.



Boken fotograferad från söder



Notera ryggsäcken i förhållande till boken



## Skäl för beslut

Enligt 7 kap 10 § MB får ett särpräglad naturföremål av länsstyrelsen förklaras som naturminne, om det behöver skyddas eller vårdas särskilt. Förklaringen får omfatta även det område på marken som krävs för att bevara naturföremålet och ge det behövt utrymme.

Vad som i 7 kap 5-8 §§ föreskrivs om naturreservat skall gälla även för naturminnen.

Enligt 7 kap 5 § MB skall skälen i ett beslut om att bilda naturminne anges. I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Enligt 7 kap 6 § MB får länsstyrelsen, om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturminne, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Naturminnet utgör ett särpräglad naturföremål som har höga naturvårdsvärden och potential att få ännu högre värden. Förslaget naturminne har angivits som skyddsvärt ur naturvårdssynpunkt avseende regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Naturföremålets säregenhet:** Synnerligen grov bok. Den totala omkretsen är som är cirka 660 centimeter i brösthöjd.
- **Grön infrastruktur:** Naturföremålet står cirka 2,6 kilometer sydöst om den ansamling med grova träd, däribland bokar, vid Ugerup.

Naturminnet ska gälla fram till dess att det särpräglade naturföremålet har multnat bort. Det medför att området som krävs för att bevara naturföremålet kan komma





att ändras om naturföremålet vällt. Utgångspunkten ska då vara att fallna stammar ska kunna hållas fri från uppväxande sly. Nedbrytningshastigheten för bok är hög. Efter 20-30 år finns troligtvis ingenting kvar.

## Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsens bedömning är att naturföremålet utgör en synnerligen grov och praktfull bok. Trädet är i mycket gott skick och förnärvarande råder inget akut underhållsbehov. Länsstyrelsen anser att det är mycket bra att fortsatt bete sker med nöt av området.

För att kunna bevara, vårda och upplysa om naturminnet behövs föreskrifter enligt ovan.

Ett skydd av naturminnet medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen levande skogar, ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt och djurliv.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara och vårda ett säreget naturföremål, biologisk mångfald och en värdefulla natur- och livsmiljöer för skyddsvärda arter bör naturföremålet avsättas som naturminne.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

## Intresseprövning

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken, att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om naturminne samt vårdplan.

## Konsekvensutredning

Länsstyrelsen anser med stöd av 5§ förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning då meddelade föreskrifter medför ett ytterst blygsamt ingrepp i fastigheten och äganderätten samt att framtida skötselkostnader är mycket låga.



## Ärendets handläggning

Länstyrelsen väckte fråga om att bilda naturminne den 28 oktober 2020.

Markägarna har den 18 januari 2021 inkommit med undertecknat avtal om godkännande om att länstyrelsen får bilda naturminnet.

Ärendet har remitterats och inkomna yttranden återfinns i bilaga 1.

---

## Förvaltning av naturminnet

### Förvaltning

Länstyrelsen Skåne är förvaltare av naturminnet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

### Vårdplan

Syftet med förvaltningen är att hålla liv i naturvärdet så länge som möjligt. För naturminnet innebär detta bl.a.

- Avverkning/röjning av träd och buskar inom naturminnets hörnkoordinater som inverkar negativt på naturföremålet.
- Fortsatt bete med nötkreatur kring naturminnet.
- Uppsättning och underhåll av stättor för allmänhetens åtkomst till naturminnet.
- Uppsättning och underhåll av skyltar avseende vägvisning, uppmärkning och information om naturminnet.

## Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 3.

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även deltagit, miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Cecilia Backe, tf. enhetschef enheten för samhällsplanering Hanna Romanus, länsassessor Caroline Tornhill och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Ola Melin

Johan Johnmark



### **Bilagor**

1. Inkomna yttranden
2. Sändlista
3. Hur man överklagar

*För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se [www.lansstyrelsen.se/dataskydd](http://www.lansstyrelsen.se/dataskydd).*





Kontaktperson  
Miljöavdelningen  
Johan Johnmark  
010-22 41 411  
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

## Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötande

**Trafikverket:** Har inga synpunkter.

**SGU:** Avstår från att yttra sig i ärendet.

**E.ON Energidistribution AB:** Har inget att erinra.

**Lunds botaniska förening:** Har tagit del av förslaget att förklara den besynnerligt stora och grova boken på nämnda fastighet för naturminne. Boken är genom sin ovanliga storlek särdeles skyddsvärd och vi anser därför att det är lämpligt att förklara den för ett naturminne.



## HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

### Mottagare

För att överklaga skriver ni till regeringen, Miljödepartementet. Observera dock att ni ska skicka överklagandet till [skane@lansstyrelsen.se](mailto:skane@lansstyrelsen.se) eller till Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ.

### Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **21 maj 2021**. Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

### Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

### Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).